

gens Ordning, og at de derfor, erkjendende denne Nødvendighed, kraftigt skulle tage Haand i med og arbejde paa en Forsatningsstilvebringelse, og jeg troer virkelig, at det er ogsaa Stemningen hos dette Thing. Der er, troer jeg, ikke den rette Overbeviisning om, at det var godt, om vi fik en Kirkeforsatning bragt istand i dette Dieblif; ja, jeg kan næsten sige, det er ikke selv den ærede Forslagsstillers Mening. Naar det var Meningen nu, at tilvebringe en Kirkeforsatning, saa kunde den ærede Forslagsstiller ikke have sagt, at det ikke var ham synderlig om at gjøre, paa hvilken Maade Sagen blev bragt ind, og at han derfor havde taget det sidste Udfast som det nærmestliggende; thi det kan man gjøre, naar man blot vil sætte Sagen i Bevægelse og holde den i Bevægelse, ikke naar man vil bringe Sagen til endelig Afgjorelse og bringe en Lov igjennem; thi saa maa man absolut fremlægge et Lovforslag, som tilfredsstillter En selv i alt Væsentligt. Og selv i dette Dieblif, efterat Forslaget er blevet saa stærkt forandret og vel blevet haade Proponenten og Andre mere tilfredsstillende, troer jeg dog ikke, at denne Tanke egentlig foresvæver; thi der er blot sagt, at Forhandlingerne have givet Bidrag til Sagens Opklaring, og at man ønskede disse Bidrag forøgede, og at det derfor var ønskeligt, at Sagen gik til det andet Thing. Et ere her ved det Spørgsmaal, som forekommer mig væsentligt foreligger, og hvor jeg har et stærkt Ønske om, at jeg havde stor Kraft, til at lægge Thinget paa Hjerte, hvorom det gjælder, og hvorpaa det kommer an ved et saadant Votum. Jeg har allerede ved andre Leiligheder udtalt, at idet vi ved tredie Behandling vedtage et Lovudfast, gjøre vi et Pligtkræd, naar vi vedtage Lovudfastet med den stille Tanke, at det gjør Intet, thi det bliver dog ikke til Lov. Vi skulle ikke endelig vedtage et Lovudfast uden med den fulde Overbeviisning, at det er rigtigt, at det bliver til Lov. Det kan være, at det bliver ikke til Lov alligevel; men vor Stemmegivning skulle vi selv holde i Hævd og Ære, saafremt Andre skulle kunne respectere den; vi skulle ikke stemme endelig for en Lov, naar vi ikke have det Ønske, at denne Lov maa blive fremmet i det andet

Thing og faae Hans Majestæts Sanction. Naar vi ikke have den Overbeviisning — jeg har den ikke her, og jeg troer, at der er en heel Deel, som heller ikke har den — saa skulle vi standse; vi kunne anerkjende, at det er godt, at Sagen er kommen frem; vi kunne anerkjende, at der er givet Bidrag til dens Opklaring; vi kunne anerkjende og finde det meget rigtigt, at der er givet en Impuls, som vi haabe ogsaa vil virke just til at fremfalde den Medvirkning, som jeg før sagde, der savnedes; men længere kunne vi ikke gaae. Jeg har derfor ogsaa foreslaaet at udtale denne Anerkjendelse, fordi jeg virkelig deler den, ja, selv i det, jeg har sagt i dette Dieblif, troer jeg, der ligger Noget, som udenfor, skjøndt det Samme er sagt kraftigere af Andre, kan tjene til Opklaring, til at gjøre det tydeligt for dem, der staae udenfor, at de maae stille sig anderledes til Sagen, at de ikke kunne blive i en reen Passivitet, at de maae træde over til en positiv Medarbeiden. Men dette troer jeg, at Thinget bør udtale i den Form, jeg har foreslaaet. Jeg troer, at vi bør gjøre det for vor egen Skyld, og hvorfor, har jeg allerede sagt. Jeg troer, at vi bryde Betydningen af vor Afstemning, naar vi tage Sagen anderledes. Men vi skulle ogsaa gjøre det for det andet Things Skyld og for hele Sagens Skyld. Vilde vi, at Opklaringen skal have nogen Betydning som Udtryk af en sand Stemning, som man kan lide paa, saa skal man standse og give den et Udtryk, der ikke indeholder Mere, end der foreligger. Det er antydnet af den ærede Forslagsstiller, at han ikke ventede, at Sagen kunde gennemgaae de fornødne Stadier i det andet Thing for at blive til Lov. Jeg tør ikke kritisere, hvad det andet Thing har gjort, og endnu mindre kunde det falde mig ind at kritisere, hvad det andet Thing vil gjøre; men jeg opstiller det som en Erfaring, jeg har gjort i den lovgivende Forsamling, af hvis begge Afdelinger jeg har havt den Ære at være Medlem, at der er Intet, der mere paa trykker en Forhandling en usand Charakter, Intet, der mere berøver Forhandlingen dens Nytte, dens Kraft til at oplære en Sag, til at befordre den, end naar Forhandlingen føres med den Bevidsthed, at den ikke bliver til Lov,